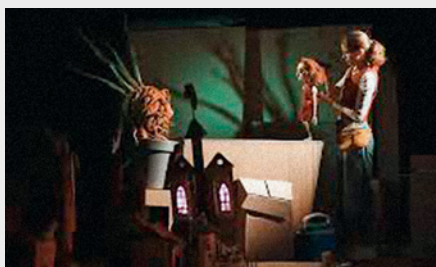

DIEVS IR ŠEIT ★★★★★

REŽISORS VALTERS SĪLIS
LIEPĀJAS TEĀTRIS

Eksistenciālā trillerī aktieri Kintija Stūre, Valts Skuja un Everita Pjata-Gertnere smalkjūtīgi izdzīvo dramaturģes Ludmilas Roziņas intīmo pieredzi. Kad jums būs bērni? Varbūt nekad. Izrāde, ja esat gatavi uzklausi šādu atbildi, ja spējāt izlasīt Mārijas Kangro *Stikla bērnu*, ja nekaunaties raudāt. Bet drīkst arī smieties. Emocionāli smaga un satricēoša pieredze, kas tomēr nesatricē, bet padara cilvēcīgāku un liek noticēt mīlestībai starp diviem cilvēkiem.

LAIKAM LAIKS ★★★★★

ELISA MATVEJEVA UN MALGOŽATA APSE
LEĻĻU TEĀTRIS

Filozofiski un ekoloģiski atbildīgi noskaņotiem (Mariannas Lapiņas scenogrāfija no piena un sulu pakām) «dullajiem daukām». Teātris norāda, ka no septiņu gadu vecuma, taču Almas apcerīgie prātojumi, pakojot mantas, lai pārvāktos, sastapšanās ar Laika zagli, atziņa, ka visam savs laiks, un jautājums – cik gaismas nepieciešams, lai stātos pretī ēnai? – labi der arī auditorijai 50+.

MELNAIS PIENS ★★★★★

REŽISORS ALVIS HERMANIS
JAUNAIS RĪGAS TEĀTRIS

Melnais piens/2024 versijā ir kaut kas skaists, smeldzīgs, poētisks, tuvs, sāpīgs un arī ļoti asprātīgs. Vilis Daudziņš Bulla un lauku onkuļa ādā burtiski dzirksteļo savā žilbinošākajā talanta formā. Visas gotiņas, t. i., aktrises, katra ar savu ziedu vaiņaga krāsu un smaržu. Īpašs pārsteigums – Aminatas Grietas Diarras Musja. Rekvīems aizejošajam. Varbūt kripatu par daudz pagātnes. Negribas ticēt, ka laukos viss ir beidzies un bezdvēselisks.

Ulda Anžes skolotājs Kuronis un Vārnu kodējas – Maija Doveika (no kreisās), Sanita Paula un Līga Zelģe. Viņu attiecības raisa asociācijas ar antivakseru uzbrukumiem ārstiem un veselajam saprātam šodienas realitātē

IESĀLI SAVUS IDEĀLUS!

Ar izrādi *Cilvēki laivās* Nacionālais teātris pilda savu misiju **būtiskākajā veidā** – runāt par idejām, par tautas garīgo temperatūru

CILVĒKI LAIVĀS

DRAMATIZĒJUMA AUTORE LELDE STUMBRE
REŽISORE INESE MIČULE
LATVIJAS NACIONĀLAIS TEĀTRIS

★★★★★

Nestrīdēšos, ja kāds teiks, ka režisorei Inesei Mičulei ir bijuši pārliecinošāki iestudējumi, un tomēr *Cilvēki laivās* Nacionālajā teātrī noteikti ir jāskatās.

Alberta Bela biedinoši gaišredzīgie vārdi, pat ja tas nav viegli, ir jādzird. Ir jādzīvo līdzī Ulda Anžes skolotāja Kuroņa izmisīgajiem pūliņiem izvilkēt ciemīniekus no viņu tuvredzības, taisnprātības, stūrgalvīgās pašsabatāžas un pamodināt viņos kādu nebūt apgaismības dzirksti. Iesāli, skolotāj, savus ideālistiskos murgus kopā ar vārnām mucās! Ne tos apēst, ne pārdot kādam lētticīgajam (lasi – uzvārties). Kaut kas šāds lasāms katrā Ivara Kļavin-ska Vīgas vaibstā, kurš ar sirdsapziņas neapēnotu gudru ziņu paspēj vēl pārdot māju arī tad, kad to jau kāpa gandrīz aprijusi.

Patiesībā, gribētos, lai tā nav, bet Alberta Bela (1938–2024) laikā no 1985. gada februāra līdz 1986. gada aprīlim rakstītais romāns ir apstulbinoši šodienīgs. It kā rakstnieks trešdienas vakarā būtu noskatījies *Kas notiek Latvijā?* debates par projekta *Rail Baltica* sarežģījumiem un pēc tam nākamajā dienā devies uz Ventspils rakstnieku māju, lai vienā elpas vilcienā uzrakstītu šīs 150 koncentrētās, hronikas vēstījuma stilā ieturētās lapaspuses. 2024. gadā no jauna saskaroties ar Bela tekstu, šķiet, ka viņš ir ietekmējies gan no Skalbes *Kā es braucu Ziemeļmeitas lūkoties* un Andreja Upīša *Sūnu ciema zēniem*, gan antivakseru uzbrukumiem ārstiem un zinašanām.

Ļoti precīzi, 2013. gadā Albertam Belam saņemot balvu par mūža ieguldījumu Latvijas literatūrā, romānu *Cilvēki laivās* raksturoja Maira Asare: «*Bezmiegs* un *Cilvēki laivās* sasaucas ar Franca Kafkas *Procesu*, tikai latviski askētisku, vienkāršāku, ikvienam latviešu lasītājam saprotamu.» Izrādē var just, cik ļoti režisorei Inesei Mičulei ir gribējies kliegt – kāpēc? Kāpēc gandrīz pēc 40 gadiem mēs runājam par tieši to pašu? Kāpēc ar savu sīkmanību, alkatību, melīgumu, skaudību, nenovīdību un muļķību izpostām lielas un skaistas lietas? Vai tiešām esam sīka, zaglīga, tumsonīga tautiņa pie Baltijas jūras? Nu neesam taču! Vai tomēr... Vai tiešām gribam, lai vēsture mūs pārbauda ar situāciju, kad vēlreiz ir nepieciešama Baltijas ceļam līdzvērtīga saliedēšanās, jo nespējam vienoties mazāk eksistenciālās brīžos. Lai nebūtu jākliež, režisore izvēlējusies veidot gluži pretēju – apvaldītu un iekšupvērstu – skatuves valodu, kas vērojama visos aktierdarbos. Tā ir jēgā un tipajā precīza, bez skaļa patosa un eksaltācijas. Varbūt mazliet par daudz, jo nedaudz pietrūka līdzīgas iekšējās spriedzes un jaudas kā, piemēram, citā Mičules iestudējumā – *Sēras piestāv Elektra* Valmieras teātrī.

Vizuāli izrāde ir ļoti skaista, ko panācis scenogrāfs Ginta Sippo, gaismu mākslinieka Oskara Pauliņa, komponista Riharda Zaļupes, videomākslinieka Toma Zelģa, kostīmu mākslinieces Ilzes Vitoliņas kopdarbs. Skalojas piķa melni jūras (smilšu, vēstures, laika) viļņi, uz kuriem izrādes sākumā un beigās projicējas un pazūd Bela romāna teksts. Tā varētu sākties kāds seriāls par vikingiem, vai. Simboliski poētiskajai telpai gan nedaudz traucē kāpas – brandiskās platformas tehniskā pārveide un aktieru uzmanīšanās nenoripot šoreiz bez kāda simboliskuma, gluži burtiski. ●